

ОЛЕКСАНДР ГІТАЛОВ. ХЛІБОРОБСЬКІ УНІВЕРСИТЕТИ

здатною художньо-образно мислити та творити.

1. Асаф'єв Б.В. *Избранные статьи опросвещении и образовании.* – Л.: Музыка, 1973, 144 с.

2. Давидов М.А. *До словника музичної педагогіки.* / Науковий вісник НМАУ, вип. 14. Музичне виконавство, кн. №6. – К., 2000, С. 144–155.

3. Ержемский Г.Л. *Закономерности и парадоксы дирижирования.* – С-П., 1993, С. 10–56.

4. Кузьмина Н.В. *Акмеологическая теория повышения качества подготовки специалистов образования.* – М., 2001, 144 с.

5. Кузьмина Н.В. *Профессионализм личности*

преподавателя и мастера производственного обучения. – М.: Высшая школа, 1990, 119 с.

6. Спиркин А.Г. *Основы философии.* – М.: Политиздат, 1988, С. 156–283.

7. Сухомлинский В.А. *Рождение гражданина.* – М., 1979. С. 78–115.

8. Хозяинов Г.И. *Педагогическое мастерство преподавателя: методическое пособие.* – М.: Высшая школа, 1988, 168 с.

9. Шип С.В. *Музична форма від звуку до стилю* – К.: Заповіт, 1998, 368 с.

10. Юнг К.Г. *Сознание и бессознательное.* – С-П–М., 1997, 537 с.

Василь Мадзігон, Надія Калініченко, Григорій Левченко

Олександр Васильович Гіталов упродовж десятиліть був символом Хлібороба в Україні і за її межами. Він поєднав у собі виняткову працьовитість, життєву мудрість, вміння долати труднощі; надійність і відповідальність з яскравим організаторським хистом і мисленням державного діяча.

Комишуватці всіх полінь пам'ятають його дужу, кремезну постать, натруджені руки, щирі посмішки і нескінченні турботи про людей, хліб, землю, техніку, технології, нові будови і дороги. А також освіту, культуру, медицину, побутове обслуговування.

Усе вміщали його мудрий розум і щире серце. Мав друзів серед керівників держав, космонавтів, поетів і акторів. Та найбільше любив своїх "орлів-механізаторів".

Сьогодні О.В. Гіталов – Людина з легенди, яка через усе життя пронесла вірність рідній Землі, любов до людей, безкорисливу, безкомпромісну, жагучу.

Вишановуючи нашого земляка, продовжимо його світлу Думу про хліб, започатковані ним і його побратимами-механізаторами хліборобські традиції.

ОЛЕКСАНДР ГІТАЛОВ. ХЛІБОРОБСЬКІ УНІВЕРСИТЕТИ

90-річчя з дня народження

Народився в селі Комишувате (Татарівка) Новоукраїнського району 27 травня 1915 року у хліборобській сім'ї.

Мудро виховувала своїх онуків – старшого Григорія і молодшого Сашка прабабуся Варюнка. Сашко любив бабусю і хвалився нею перед ровесниками – бо знала безліч казок, легенд, прич і навчала добру.

Повернувся з громадянської війни поранений батько і засмутився від того, що дружина Марія заробляла хліб тяжкою працею, а син Гриць наймитував.

Селяни поважали Василя Антоновича і до Гіталових потягнулась сільська біднота. Надіялись, планували ... Бідарі і наймити збирались організувати комуну. Та невдовзі втомленого війною і знесиленого ранами Василя Гіталова

підкосив тиф.

Згорьована сім'я бачила, як жадібно він тягнувся до життя, як тужив за родиною і вимріяним ним світом, заради якого пройшов тяжкі випробування.

Проводжали червоноармійця чимало людей. Сашко йшов за саннями з батьковою труною з матір'ю і братом.

Так у семирічному віці Сашко осиротів, а у вісім років злидні, що виглядали з усіх кутів убогої хати, змусили Марію Іларіонівну віддати молодшого сина наймитувати до куркулів.

Згодом сім'я вступила до СОЗу (спілка обробітку землі), з якої утворилась і комунa, у яку так вірив батько. Два роки Сашко пастухував, а коли на комунівських землях вперше з'явився трактор, підпіток від нього не відходив.

У 14 років він уже вправно керував трактором.

© В. Мадзігон,

Н. Калініченко, Г. Левченко, 2005

ОЛЕКСАНДР ГІТАЛОВ. ХЛІБОРОБСЬКІ УНІВЕРСИТЕТИ

У 1929 році був направлений на курси трактористів, що проходили в райцентрі і “осідлав” американського “фордзона”, згодом тривалий час працював на “ХТЗ”, поки його не замінили досконаліші машини.

У 1934 році Олександр Гіталов уже бригадир рільничої бригади, а з 1936 року – тракторної. На цій посаді він залишається до кінця свого життя. Пропонували йому різні посади – бо мав світлу голову і неабиякі організаторські здібності, та він “прикіпів” до своєї посади-долі.

Механізаторів не брали на фронт – на полях колосився хліб, його треба було зібрати, та О. Гіталов з перших днів на війні. Всі роки війни прослужив на військовому аеродромі авіамеханіком. Йому довіряли льотчики, бо дбав про бойові машини з найвищою мірою відповідальності. Про війну згадував болісно, тяжко, і все життя пам’ятав побратимів, які полягли в боях. пропозицію по війні залишитись в авіачастині відхилив, і пізньої осені 1945 року сержант Гіталов зійшов з поїзда на зруйнованій залізничній станції Новоукраїнка. Несила було десь ночувати чи чекати попутного транспорту, тому з речовим мішком через плече попрямував солдат до рідного села. Поля, де знав кожен вибалок і перелісок, стояли непривітні, здичавілі, з безформенними купами колись грізних німецьких танків, бронетранспортерів, обгорілих вантажних машин.

Тяжка праця чекала хлібороба.

Попереду забовванів дивний силует, підійшов ближче і вигукнув від здивування: “Трактор!”. А навколо ні душі.

Теплий метал свідчив, що машина зупинилась недавно. Оглянув трактор, усунув незначну помилку і ... запустив мотор. Два вмочені в гас смолоскипи освітлювали клапик поля перед колесами, а солдат орав і тішився слухняною машиною.

Зупинився, коли впорав поле. Очистив від ґрунту лемеші, витер на тракторі пилогу і, закинувши мішок за плече, попрямував додому.

Згодом, через роки, Віктор Степанович Андріяш, вже Герой Соціалістичної праці, а то був його “хетезик”, згадуватиме цю історію, яка стала легендою: що вночі біля залишеного посеред поля трактора поралися бежбайрацькі трактористи Іван Майданник та Костя Войцехівський, які у війну згоріли в танку. Прийшли, відремонтували машину і почали орати. В навколишніх селах люди до ранку чули, як у степу всю ніч гудів трактор. А коли почало розвиднятися, танкісти поставили трактор на горбку і повернулися в братську могилу.

У наших степах і досі живе ця красива, хвилююча легенда.

Село викликало глибокий біль: фашисти не лише

забрали на каторжні роботи молодь, вигнали худобу, забрали техніку, а й спалили все, що могло горіти. У двох колгоспах Комишуватого стояло по одній конячині. Колгоспи скооперувалися, щоб підвозити воду та пальне до тракторів, а трактори... Вони склалися із решток довоєнних тракторів та деталей з розбитої німецької техніки.

Працювали, не ділячи добу на день і ніч. 1947 рік пам’ятний старшому поколінню посухою і голодом. А гіталовці викохали на той час неабиякий, хоч за сьогоднішніми мірками скромний, урожай.

Бригадир узяв участь у нараді працівників сільського господарства в Києві, де вперше зустрівся з Пашею Ангеліною, яка викликала його бригаду на соціалістичне змагання.

У 1948 році Олександр Василювич Гіталову за вирощені врожаї присвоїли звання Героя Соціалістичної Праці. У 1958 році це високе звання йому було присвоєне вдруге. З ініціативи гіталовської бригади розпочався масовий рух з комплексної механізації вирощування врожаїв. У цей час нашу країну відвідав відомий американський фермер, президент компанії, що виробляла насіння гібридної кукурудзи Росуел Гарст. На знак вдячності за виявлений прийом, він запросив для обміну досвідом радянського спеціаліста. Вибір впав на Олександра Гіталова.

Три місяці на фермі Гарста в Кун-Рапідс Гіталов був робітником, дослідником, економістом, агрономом, політиком, дипломатом. За літо на відведений йому ділянці виростив чудовий урожай кукурудзи, яким і вихвалявся господар перед сусідами-фермерами. Він чудово орієнтувався у незнайомій техніці, чим дивував фермера і американських робітників.

Крім США, О.В. Гіталов відвідав Кубу, Францію, Бельгію. Місяць ділився досвідом у Чехословаччині, з цією метою їздив до Болгарії. Об’їздив, ділячись досвідом, всі республіки колишнього Союзу.

А скільки делегацій приїздило в Комишувате?!

Він наполегливо працює як наставник і готує учнівську молодь до хліборобської праці, професії механізатора.

Тоді ж у центральній та регіональній пресі друкуються його численні статті про наставницьке мистецтво, спадкоємність поколінь, хліборобські університети. Наставником був: талановитим, вимогливим, послідовним.

Радів, що в бригаді багато молодих, що учні гідні своїх вчителів, а це часто були батьки-механізатори, що молоді, кмітливі, ініціативні, здобувають освіту в технікумах та ВНЗ.

О.В. Гіталов сформував новий тип сільського механізатора – з технічною підготовкою, хліборобською культурою, схильністю до

ОЛЕКСАНДР ГІТАЛОВ. ХЛІБОРОБСЬКІ УНІВЕРСИТЕТИ

раціоналізаторства і винахідництва. А ще дбав про виховання у молодих хліборобської совісті, – мірила всіх дій механізатора.

Він не боявся таких слів, як натхнення, героїзм, звитяга... Навчав переборювати труднощі, заохочував до змагання і перемог... Взаємини в колективі механізаторів були товариські, цінувалися взаємовиручка, взаємодопомога, вимопливість.

Молоді приймали естафету у батьків і “заробляли” ордени, медалі, дипломи, премії, примножували славу Комишуватого, колективний та особистий достаток.

У тракторній бригаді випробовувались нові марки сільськогосподарських машин, і конструктори прислуховувались до думки бригадира та механізаторів. А це були люди особливого складу – роботящі, справедливі, вимопливі, завжди готові прийти на допомогу:

Ткаченко Михайло, заступник бригадира, ветерани з дозовним стажем Ілля Кравчук з сином Леонідом, Дмитро Кульчицький, Григорій Гіталов, Петро Перчун і Петро Коршенко. А ще Валентин Моргуненко, Федір Москаленко, Олексій Поповиченко, Іван Омельницький, Володимир Говор, Анатолій Чабаненко, Степан Ільбов, Петро Бігун, Володимир Фролов, Станіслав і Леонід Пічкури, Федір Яковенко, головний інженер та десятки інших його побратимів і однодумців...

Бригада Гіталова – школа передового досвіду всіх рівнів. Тут навчалися і майбутні Герої-бригадири тракторних бригад: Віктор Андріяш, Микола Цертій, Василь Моторний і ще тисячі механізаторів. І було завжди чому вчитися як і десять, і двадцять років тому.

Гіталов теж усе життя вчився, насамперед у людей, з якими працював – механізаторів, агрономів, інженерів, а також колег-бригадирів, своїх уславлених і шанованих друзів – Макара Онисимовича Посмітного, Євгенії Олексіївни Долинюк, Галини Євгеніївни Буркацької, Максима Тадейовича Рильського.

Мав державне мислення і високу довіру народу. Впродовж десятиліть – депутат Верховної Ради СРСР, член Президії Верховної Ради СРСР, делегат всесоюзних і республіканських з'їздів колгоспників, учасник симпозіумів, конгресів, семінарів, нарад всіх рівнів. І в той час дбав про розбудову Комишуватого, районного та обласного центрів. Дбав про комфорт, красу.

На польовому стані було побудовано гарний і затишний будинок механізатора з ідальною, кімнатами відпочинку, залом засідань, більярдною. Збудували майстерні, а згодом і криї ангари для техніки. Посадили гарний сад, горіхові алеї, розбили

квітники, висадили троянди. Все робилось по-господарськи, навіки.

Механізатори добре заробляли. На все коштів вистачало: будувалися, вчили дітей у престижний ВНЗ, купували машини, мотоцикли, побутову техніку, одяг, книги.

Роботою дорожили, а бригадира любили і шанували. Всі знали його життєве правило: сам їж чи не їж, а механізатора та водія нагодуй, бо він біля землі, біля хліба, йому треба мати добре здоров'я і гарний настрій.

Він допомагав тим, хто захворів, ліки з Москви привозив і ніколи ні з кого не брав грошей. Коли механізатор одержував путівку в санаторій, бригадир простежував, щоб лікувався.

Головний агроном колгоспу М.І. Білокін, який впродовж тридцяти років пліч-о-пліч працював з Олександром Васильовичем, зауважив: “Моя зарплата була 200 крб. на місяць, а в кінці року при гарних врожаях ми одержували до восьми місячних окладів. Платили за врожай, за економію матеріальних засобів і палива, за раціоналізаторські нововведення. Я зміг придбати будинок, дати освіту доньці, купити по тих часах найпрестижніший автомобіль “Волгу”. Заробітку вистачало на все”.

У Комишуваті їхали державні діячі, іноземні делегації, відомі письменники, поети, актори. А також вчені, конструктори, побратими-механізатори.

Усі хотіли побачити Гіталова, поспілкуватися, подружиться. Коли працював з журналістами, то вони завжди дивувалися образності, барвистості його мови. Так говорити про хліборобську працю, запально і пристрасно, міг лише він.

Олександр Васильович господарем на своїй землі залишався до кінця життя. Жив для людей, клопотав про них. Не нажив матеріальних статків, а друзів мав численних, більшість залишилися вірними йому і по смерті.

Хліборобська справа і друзі були його найдорожчим скарбом.

Кіровоградська обласна рада ухвалила започаткувати щорічну обласну премію імені О. В. Гіталова для кращих механізаторів та керівників агропромислових господарств області (квітень 2006 року). Започаткована і районна премія рішенням Новоукраїнської районної ради, яку очолює випускниця Комишуватської середньої школи Тетяна Тарасенко.

27 травня в Комишуватому відбулося багатолюдне свято. Державні діячі, ветерани-наставники, керівники області і району, комишуватці всіх поколінь, діти, внуки і правнуки О. В. Гіталова тепло і щиро ділилися пам'яттю щедрих, спільно прожитих десятиліть.

ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ ТА ОФОРМЛЕННЯ СТАТЕЙ У НАУКОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ЖУРНАЛ “МОЛОДЬ І РИНОК”

1. Приймаються одноосібні статті (співавтори). Текст обсягом 8-10 друкарських аркушів із двома-трьома ілюстраціями (рисунок, фотографія). У статтях повинно бути чітко і стисло, без зайвих математичних формул, викладено те нове та оригінальне, що досягнуто авторами в їх практичній діяльності. Потрібно уникати повторів, зайвих подробиць та загальновідомих положень, на які можна посилатися, вказуючи відповідний номер у списку літератури, що додається.

2. Рукопис статті надсилається у двох примірниках (обов'язково перший), надрукованих через півтора інтервали на одній сторінці стандартного аркуша паперу, з пронумерованими сторінками.

ДО РУКОПІСУ ДОДАЮТЬСЯ:

- реферат статті на окремому аркуші паперу у двох примірниках українською та англійською мовами;
- рисунки, фотографії з підписаними підписами;
- список літератури, оформлений у відповідності з діючим ДСТ-ом (за абеткою; у тексті в дужках позначається позиція та сторінка [3,47]);
- відомості про автора (авторська карточка: прізвище, ім'я та по-батькові, посада, місце праці, вчений ступінь, наукове звання, адреса (службова, домашня), телефони).

3. До статей додається рекомендація кафедри (відділу) установи, де автор працює, і рецензія доктора чи кандидата наук; для статей докторів та кандидатів наук рецензій не потрібно.

4. Таблиці повинні мати назви та порядковий номер. Одночасне використання таблиць та графіків для пояснення одних і тих же положень не рекомендується.

5. Статті підписуються всіма авторами із зазначенням домашньої адреси, номерів домашнього та службового телефонів автора, який буде листуватися з редакцією з приводу цієї статті.

Редколегія відхиляє статті з порушенням цих вимог:

Відповідно вимог ВАК України Постанова №7-06. 1 від 15 січня 2003 року. Необхідно дотримуватися таких елементів написання статей: постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями, аналіз основних досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується дана стаття; формування цілей статті (постановка завдання); виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів; висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку.

Головний редактор Мирон Вачевський

Комп'ютерний набір Іван Василиків
Технічний редактор Наталя Примаченко

Підписано до друку 28.07.2005 р.
Формат 60 x 84 1/8. Папір XEROX. Гарнітура TimesNew Roman.
Наклад 100 прим.

Віддруковано у поліграфічній фірмі “КОЛО”
вул.БОРИСЛАВСЬКА, 8,
м.ДРОГОБИЧ,
тел.: (03244) 2-90-60;
e-mail: kolo@dr.lv.ukrtel.net